

УДК 332.133.6:336.76
DOI: 10.60022/3(1)-20S

Подвірна Тетяна Володимирівна

кандидат економічних наук
доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

Podvirna Tetiana

Candidate of Economic Sciences
Associate Professor of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine
ORCID: 0000-0001-9878-762X

Тимошик Наталія Степанівна

кандидат економічних наук
доцент, доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

Tymoshyk Nataliia

Candidate of Economic Sciences
Associate Professor of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine
ORCID: 0000-0003-2089-0648

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ У РЕГІОНАЛЬНУ ЕКОНОМІКУ

Анотація. У статті досліджено індустриальні парки як ключовий інструмент залучення інвестицій у регіональну економіку та активізації місцевого економічного розвитку в умовах структурних трансформацій і воєнних викликів. Обґрунтовано роль індустриальних парків у формуванні сприятливого інвестиційного середовища, концентрації промислового виробництва та стимулюванні реалізації інвестиційних проєктів із високою доданою вартістю. Проаналізовано механізми державного та місцевого стимулювання інвестиційної діяльності в індустриальних парках України, зокрема інструменти бюджетного співфінансування розвитку інженерно-транспортної інфраструктури та систему фіскальних пільг для резидентів. На основі аналізу обсягів державної підтримки у 2024–2025 роках і порівняння з міжнародною практикою визначено основні обмеження інвестиційної привабливості індустриальних парків, а також окреслено напрями вдосконалення інвестиційної політики у сфері регіонального розвитку.

Ключові слова: індустриальні парки, інвестиції, регіональна економіка, державне стимулювання, інвестиційна інфраструктура, регіональний розвиток.

INDUSTRIAL PARKS AS AN INSTRUMENT FOR ATTRACTING INVESTMENTS INTO THE REGIONAL ECONOMY

Abstract. The article examines industrial parks as a key instrument for attracting investments into the regional economy and stimulating local economic development in the context of structural transformations, heightened macroeconomic uncertainty, and wartime challenges. The study substantiates the role of industrial parks in enhancing regional investment attractiveness by reducing entry barriers for investors, providing prepared land plots, and ensuring access to engineering, transport, and utility infrastructure.

Special attention is paid to the analysis of state and local mechanisms for stimulating investment activity within industrial parks in Ukraine. These mechanisms include fiscal incentives for residents, budgetary co-financing of infrastructure development, and preferential conditions for land use and property taxation.

Based on the analysis of state support volumes in 2024–2025, the article identifies a transition from a predominantly regulatory and declarative industrial park policy to an active phase of direct budgetary support for infrastructure development. This shift has contributed to the activation of investment processes in various regions of Ukraine and created prerequisites for industrial recovery, modernization of production capacities,

and diversification of local economies. At the same time, the study reveals a number of constraints limiting the full realization of the investment potential of industrial parks, including insufficient compensation ceilings for capital-intensive infrastructure projects, limited fiscal capacity of local governments, and a relatively low level of foreign direct investment inflows.

The article concludes that further development of industrial parks in Ukraine requires the expansion of financial support instruments, strengthening the role of regional investment policy, and deeper integration of industrial parks into national and regional economic development programs. Such measures are expected to increase the contribution of industrial parks to sustainable regional growth, post-war economic recovery, and long-term investment-driven development.

Keywords: industrial parks, investments, regional economy, state support, investment infrastructure, regional development.

Постановка проблеми. В умовах структурних диспропорцій регіонального розвитку, обмеженості внутрішніх інвестиційних ресурсів та підвищених воєнних і макроекономічних ризиків актуалізується потреба у впровадженні дієвих інструментів стимулювання інвестиційної активності на регіональному та місцевому рівнях. Одним із таких інструментів в економічній політиці України визначено індустріальні парки, які розглядаються як інституційна платформа для концентрації промислового виробництва, залучення інвестицій у реальний сектор економіки та формування нових точок економічного зростання в регіонах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання доцільності створення й функціонування індустріальних парків в Україні, механізмів їх державної підтримки, правового забезпечення, а також стимулювання їх розвитку висвітлено у працях Л. Я. Бенюк [1], О. О. Молдаван та В. В. Галасюк [2].

Водночас інвестиційні аспекти функціонування індустріальних парків залишаються недостатньо висвітленими в наукових дослідженнях, попри окремі наукові напрацювання Л. І. Федулової щодо розвитку індустріальних парків у контексті реалізації інноваційного потенціалу регіонів України [4].

Метою статті є обґрунтування ролі індустріальних парків як інструменту залучення інвестицій у регіональну економіку України, а також аналіз ефективності механізмів державного й місцевого стимулювання інвестиційної діяльності в індустріальних парках.

Виклад основного матеріалу. Індустріальні парки є одним із найбільш результативних інструментів залучення інвестицій у регіональний та локальний економічний розвиток. Вони виступають сучасною організаційною формою ведення господарської діяльності, що сприяє розвитку високотехнологічного промислового виробництва та формує передумови для прискореного економічного зростання не лише територіальних громад, у межах яких вони функціонують, а й прилеглих територій.

Для суб'єктів господарювання індустріальні парки є привабливими завдяки спрощеному доступу до підготовлених земельних ділянок для розміщення промислових об'єктів, насамперед проєктів із високою доданою вартістю. Наявність інженерної та технічної інфраструктури істотно скорочує терміни запуску виробництва («time-to-market») – з двох-трьох років, а іноді й більш тривалого періоду, до 6-12 місяців.

Водночас формування такої інвестиційної інфраструктури має охоплювати не лише створення індустріальних парків, а й розвиток транспортно-логістичних систем та їх інтеграцію в регіональні й загальнодержавні програми соціально-економічного розвитку.

Належним чином організовані індустріальні парки здатні акумулювати не тільки внутрішні, але передусім прямі іноземні інвестиції, що є ключовим чинником економічного зростання та підвищення добробуту. В умовах дефіциту власних ресурсів, насамперед фінансових, з яким стикаються українські громади в період воєнних викликів, залучення інвестицій набуває особливого значення для відновлення й модернізації виробництва, здійснення структурних трансформацій місцевої економіки та забезпечення сталого територіального розвитку.

Індустріальні парки в економічній політиці держави часто розглядаються як інструмент для залучення не лише внутрішніх, але й зовнішніх інвестицій. Успішність цієї програми можна оцінити за кількістю іноземних компаній, які входять до таких парків. На жаль, в Україні цей показник залишається низьким. До війни іноземні інвестори заходили до наших індустріальних парків дуже обмежено – можна згадати лише 2-3 резидентів, і то не всі з них встигли запустити свої виробництва.

В Україні резиденти індустріальних парків користуються низкою фіскальних і фінансових стимулів, зокрема звільненням від податку на прибуток, імпортного податку на додану вартість на виробниче обладнання, а також механізмами часткової компенсації відсотків за кредитами. Зокрема, максимальний обсяг державної компенсації на підведення інженерних мереж обмежений 150 млн грн,

що є недостатнім для проєктів, у яких фактична вартість створення інфраструктури сягає 300-400 млн грн [9]. Це особливо відчутно для територіальних громад із обмеженими фінансовими ресурсами. Для порівняння, у Польщі передбачено можливість відшкодування державою до 50 % обсягу інвестицій через кілька років після реалізації проєкту за умови дотримання інвестором зобов'язань щодо створення робочих місць і податкових надходжень. У Туреччині додаткову роль відіграє децентралізований підхід, коли органи місцевого самоврядування мають право запроваджувати регіональні та муніципальні стимули, підвищуючи конкурентоспроможність індустріальних парків.

Наразі потенціал залучення міжнародних грантових ресурсів і програм технічної допомоги для розвитку інфраструктури індустріальних парків є обмеженим. Це зумовлено тим, що міжнародні донори та організації переважно спрямовують підтримку на окремі підприємства або резидентів, які вже здійснюють діяльність чи декларують наміри працювати в межах індустріальних парків, тоді як фінансування базових інфраструктурних проєктів залишається поза їхнім основним фокусом [5].

Розбудова індустріальних парків створює можливість розкрити на повну силу інвестиційний потенціал регіонів. Передусім, індустріальний парк концентрує промислове виробництво поза межами історичного центру міста та житлових масивів. Для держави і місцевих громад індустріальні парки забезпечують соціально-економічний розвиток відповідних територій.

На кінець 2025 року в індустріальних парках було збудовано 22 заводи, а 15 – в процесі будівництва. До них входять підприємства агропереробної галузі, харчової промисловості, меблевого та деревообробного виробництва, машинобудування й інших видів промислової діяльності. Станом на 31 грудня 2025 року до Реєстру індустріальних парків було внесено 118 індустріальних парків, із яких 24 об'єкти включено упродовж 2025 року. Водночас у 2025 році з Реєстру було виключено 8 індустріальних парків, що не здійснювали жодної діяльності [6].

Щоб залучити інвесторів в індустріальні парки, різні країни застосовують широкий перелік інструментів підтримки. В Україні також запроваджена система стимулювання. Програма «Державне стимулювання створення індустріальних парків», яка впроваджується відповідно до постанови Кабінету Міністрів України № 644, спрямована на розвиток інженерно-транспортної інфраструктури індустріальних парків на засадах співфінансування [3]. Державна підтримка може надаватися для реалізації інфраструктурних проєктів, зокрема будівництва автомобільних шляхів, електромереж, об'єктів водопостачання та водовідведення, газорозподільної інфраструктури, а також інших технічних рішень, необхідних для започаткування виробничої діяльності.

Механізм державного стимулювання передбачає співфінансування витрат у пропорції 50 % за рахунок державного бюджету та 50 % – за рахунок ініціатора проєкту, при цьому максимальний обсяг підтримки становить до 150 млн грн на один індустріальний парк. Для територій, що зазнали деокупації, застосовується спеціальний режим співфінансування у співвідношенні 80 % державних коштів та 20 % місцевих або приватних ресурсів [6].

Реалізація програми здійснюється Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України у партнерстві з державними та системно важливими банківськими установами, зокрема Укрексімбанком, Ощадбанком, Укргазбанком і Сенс Банком, що сприяє забезпеченню фінансової прозорості та інституційної надійності механізмів підтримки.

Для учасників індустріальних парків також передбачено низку фіскальних стимулів, зокрема:

- звільнення від імпортного мита та імпортного ПДВ на виробниче обладнання;
- звільнення від сплати податку на прибуток на 10 років за умови реінвестування;
- право органів місцевого самоврядування знижувати до нуля ставки податку на нерухоме майно та плати за землю [6].

У 2014-2023 роках державна політика розвитку індустріальних парків в Україні мала переважно нормативно-стимулюючий характер і не супроводжувалася прямим бюджетним фінансуванням інфраструктури. Починаючи з 2024 року відбувся перехід до активної фази державної підтримки, що проявилось у значному зростанні обсягів бюджетних асигнувань на розвиток інженерної, транспортної та енергетичної інфраструктури індустріальних парків. Це підтверджує трансформацію державної політики щодо індустріальних парків, які дедалі більше розглядаються як один із ключових інструментів регіонального економічного відновлення та активізації інвестиційних процесів.

Зокрема, у 2025 році Міністерством економіки України було ухвалено рішення про надання державної підтримки 13 індустріальним паркам для реалізації 22 інфраструктурних проєктів на загальну суму 697,77 млн грн. Крім того, протягом року було спрямовано 202,91 млн грн двом індустріальним паркам у межах реалізації рішень, прийнятих у 2024 році [6].

Отже, загальний обсяг державного стимулювання індустріальних парків у 2025 році становив 900,681 млн грн., тоді як у 2024 році на підтримку їх створення та функціонування було спрямовано близько 1 млрд грн, включно з компенсаційними виплатами для 15 індустріальних парків (табл. 1).

Таблиця 1

Державна підтримка розвитку інфраструктури індустріальних парків у 2024-2025 роках

Рік	Обсяг державної підтримки, млн грн	Статус фінансування	Кількість ІП	Індустріальні парки (обсяг фінансування, млн грн)	Основні напрями використання коштів
2024	понад 1 128,0	Ухвалені рішення Кабінету Міністрів України	15	Innovation Forpost (150,0); БФ Термінал (148,0); Вінницький індустріальний парк (115,9); Коростень (83,6); Біла Церква-1 (79,8); Біла Церква-2 (66,1); Ковель Порто (69,8); ВінІндастрі (51,4); Хмельницький індустріальний парк (51,4); Місто Скла (26,3); Захід-Ресурс (15,1); інші ІП, рішення КМУ	Будівництво та реконструкція внутрішніх і зовнішніх інженерних мереж (електро-, водо-, газопостачання), під'їзних доріг, залізничної інфраструктури, об'єктів водовідведення та очисних споруд
2024 разом	925,05	Фактично профінансовано у 2024 році	13	Сукупний обсяг коштів, перерахованих індустріальним паркам у 2024 році	Реалізація інфраструктурних проєктів у межах індустріальних парків
2025	697,77	Ухвалені рішення Кабінету Міністрів України	13	Кроноспан Рівне (55,3); КИТ (147,7); Тернопіль (49,2); Фруктова індустрія (150,0); ВінІндастрі (46,9); Сигнівка (35,1); Вінницький індустріальний парк (33,9); Долина Стрий (63,9); Кривбас (21,8); SUNART (49,1); БФ Термінал (11,9); Біосенс (24,7); Місто Скла (8,3)	Розвиток транспортної та інженерної інфраструктури: дороги, кабельні мережі, газо- та водопостачання, очисні споруди, пожежна та енергетична інфраструктура
2025	202,91	Фактично перераховано у 2025р. за рішення 2024р.	2	БФ Термінал; Місто Скла (перехідне фінансування проєктів 2024 року)	Завершення інфраструктурних проєктів, розпочатих у 2024 році
2025 разом	900,68	Загальний обсяг державної підтримки	13	Сукупне фінансування індустріальних парків за новими рішеннями 2025р. та перехідними проєктами 2024р.	Комплексне інфраструктурне облаштування індустріальних парків

Джерело: складено авторами за даними [6], [8], [10]

Дані таблиці свідчать, що у 2024-2025 роках в Україні сформовано системний підхід до державної підтримки розвитку інфраструктури індустріальних парків, який набув масштабного та цільового характеру.

Доведено, що перехід до активної фази державної підтримки індустріальних парків у 2024-2025 роках, зокрема збільшення обсягів бюджетного фінансування інженерно-транспортної інфраструктури, посилив інвестиційну привабливість регіонів і створив передумови для реалізації нових інвестиційних проєктів. Водночас збереження обмежень щодо максимальних обсягів компенсації інфраструктурних витрат, недостатня участь місцевих бюджетів і низький рівень залучення прямих іноземних інвестицій стримують повну реалізацію інвестиційного потенціалу індустріальних парків [7].

Отримувачами державної підтримки стали індустріальні парки, розташовані в різних регіонах України, що підтверджує використання цього інструменту як засобу регіонального розвитку та зменшення територіальних диспропорцій. Водночас наявність розриву між обсягами коштів, за якими ухвалено рішення, та фактично перерахованими сумами вказує на поетапний характер реалізації інфраструктурних проєктів і необхідність подальшого вдосконалення процедур фінансування.

Висновки. У ході дослідження доведено, що індустріальні парки є ефективним інструментом залучення інвестицій у регіональну економіку, оскільки забезпечують формування організаційних, інституційних та інфраструктурних передумов для розміщення промислових виробництв і реалізації інвестиційних проєктів із високою доданою вартістю. Їх функціонування сприяє активізації інвестиційних процесів на регіональному рівні, диверсифікації структури місцевої економіки та зменшенню міжтериторіальних диспропорцій розвитку.

Встановлено, що перехід державної політики до активної фази фінансової підтримки індустріальних парків у 2024–2025 роках супроводжувався суттєвим зростанням обсягів бюджетного фінансування розвитку їх інженерно-транспортної інфраструктури. Зокрема, у 2024 році було ухвалено рішення про спрямування понад 1,1 млрд грн на підтримку 15 індустріальних парків, при цьому для 13 заявників кошти фактично були перераховані на ескроу-рахунки. У 2025 році обсяг державного стимулювання склав 900,68 млн грн, що свідчить про інституційну закріпленість механізму співфінансування та його орієнтацію на інфраструктурне забезпечення інвестиційної діяльності.

Обґрунтовано, що подальший розвиток індустріальних парків в Україні потребує вдосконалення інструментів державного стимулювання інвестицій шляхом розширення фінансових механізмів підтримки, посилення ролі регіональної інвестиційної політики та інтеграції індустріальних парків у програми сталого соціально-економічного розвитку регіонів, що сприятиме зростанню інвестиційної активності, післявоєнному економічному відновленню та довгостроковому розвитку.

Література

1. Бенівська Л. Я. Індустріальні парки як інструмент розвитку регіональної економіки: теоретичні аспекти. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2014. №3. С. 509–517. URL: [https://ird.gov.ua/sep/sep20143\(107\)/sep20143\(107\)_509_BenovskaLY.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20143(107)/sep20143(107)_509_BenovskaLY.pdf) (дата звернення: 03.01.2026).
2. Галасюк В. В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні. *Економічний аналіз*. 2018. №28 (1). С. 40–50. URL: <https://www.econa.org.ua/index.php/econa/article/view/1465/6565656579> (дата звернення: 03.01.2026).
3. Деякі питання державного стимулювання створення та функціонування індустріальних парків. Постанова Кабінету Міністрів України від 4.06.2024 р. № 644. База даних «Законодавство України». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/644-2024-%D0%BF#Text> (дата звернення: 04.01.2026).
4. Федулова Л.І. Напрями розвитку індустріальних парків щодо реалізації інноваційного потенціалу регіонів України. *Економічні інновації*. 2013. №53. С. 296–305. URL: <https://nasplib.isoftware.kiev.ua/handle/123456789/71940> (дата звернення: 03.01.2026).
5. Зони преференцій: як індустріальні парки та війна змінюють Україну. *Індустріальний парк України*. URL: <https://indparks.in.ua/novyny/zony-preferencij-yak-industrialni-parky-ta-vijna-zminyuyut-ukrayinu/> (дата звернення: 04.01.2026).
6. Зроблено в Україні: в індустріальних парках на кінець 2025 року збудовано або будується 37 заводів. *Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства України*. URL: <https://me.gov.ua/News/Detail/b023320c-fc61-4e81-add5-d2ebfc78edd2?lang=uk-UA&title=ZroblenoVUkraini> (дата звернення: 04.01.2026).
7. Інвестиційні проекти із значними інвестиціями. *UkraineInvest*. URL: <https://ukraineinvest.gov.ua/incentives/investment-projects-with-significant-investments/> (дата звернення: 04.01.2026).
8. Індустріальні парки в Україні - 2024 рік. *Міністерство економіки України*. URL: https://madeinukraine.gov.ua/industrialni_parky_2024.pdf (дата звернення: 04.01.2026).
9. Індустріальні парки стануть рушієм розвитку українських міст. Пояснюємо на прикладах. *Хмарочос*. URL: <https://hmarochos.kiev.ua/2024/02/20/industrialni-parky-stanut-rushiyem-rozvytku-ukrayinskyh-mist-poyasnyuyemo-na-prikladah/> (дата звернення: 04.01.2026).
10. Проблеми розвитку індустріальних парків в Україні на третьому році війни. *GMK Center*. URL: <https://gmk.center.ua/posts/problemu-rozvytku-industrialnykh-parkiv-v-ukraini-na-tretomu-rotsi-vijny/> (дата звернення: 04.01.2026).

References

1. Benovska, L. Ya. (2014) "Industrialni parky yak instrument rozvytku rehionalnoi ekonomiky: teoretychni aspekty" [Industrial Parks as a Tool of Development of Regional Economy: Theoretical Aspects]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*. vol. 3, pp. 509–517. Available at: [https://ird.gov.ua/sep/sep20143\(107\)/sep20143\(107\)_509_BenovskaLY.pdf](https://ird.gov.ua/sep/sep20143(107)/sep20143(107)_509_BenovskaLY.pdf) (accessed January 3, 2026).
2. Halasiuk, V. V. (2018) "Industrialni parky: svitovyi dosvid ta perspektyvy stvorennia v Ukraini" [Industrial Parks: World Experience and Perspectives of Creation in Ukraine]. *Ekonomichnyi analiz*. vol. 28, no. 1, pp. 40–50. Available at: <http://dspace.wunu.edu.ua/jspui/bitstream/316497/33691/1/7.pdf> (accessed January 3, 2026).
3. Deiaki pytannia derzhavnoho stymuliuvannia stvorennia ta funktsionuvannia industrialnykh parkiv. Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 04.06.2024 r. № 644 [Certain Issues of State Support for the Establishment and Operation of Industrial Parks. Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 644 of June 4, 2024]. *Baza danykh "Zakonodavstvo Ukrainy"*. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/644-2024-%D0%BF#Text> (accessed January 4, 2026).
4. Fedulova L.I. (2013) "Napriamy rozvytku industrialnykh parkiv shchodo realizatsii innovatsiinoho potentsialu rehioniv Ukrainy" [Directions of development of industrial parks in relation to realization of innovative potential of regions of Ukraine]. *Ekonomichni innovatsii*. vol. 53 pp. 296–305. Available at: <https://nasplib.isoftware.kiev.ua/handle/123456789/71940> (accessed January 3, 2026).
5. Zony preferentsii: yak industrialni parky ta viina zminiuiut Ukrainu [Zones of Preferences: How Industrial Parks and War Are Changing Ukraine (2025)]. *Industrial Park of Ukraine*. Available at: <https://indparks.in.ua/novyny/zony-preferencij-yak-industrialni-parky-ta-vijna-zminyuyut-ukrayinu/> (accessed

January 4, 2026).

6. Zrobлено v Ukraini: v industrialnykh parkakh na kinets 2025 roku zbudovano abo buduetsia 37 zavodiv [Made in Ukraine: as of the end of 2025, a total of 37 manufacturing facilities have been completed or are under construction within industrial parks (2026)]. *Ministerstvo ekonomiky, dovyillia ta silskoho hospodarstva Ukrainy*. Available at: <https://me.gov.ua/News/Detail/b023320c-fc61-4e81-add5-d2ebfc78edd2?lang=uk-UA&title=ZrobленоVUkraini> (accessed January 4, 2026).

7. Investytsiini proekty iz znachnymy investytsiiamy [Investment projects with significant investments (2025)]. *UkraineInvest*. Available at: <https://ukraineinvest.gov.ua/incentives/investment-projects-with-significant-investments/> (accessed January 4, 2026).

8. Industrialni parky v Ukraini - 2024 rik [Industrial parks in Ukraine (2024)]. *Ministry of Economy of Ukraine*. Available at: https://madeinukraine.gov.ua/industrialni_parky_2024.pdf (accessed January 4, 2026).

9. Industrialni parky stanut rushiiem rozvytku ukrainskykh mist. Poiasniuiemo na prykladakh [Industrial parks will become the engine of development of Ukrainian cities. We explain with examples (2024)]. *Khmarochos*. Available at: <https://hmarochos.kiev.ua/2024/02/20/industrialni-parky-stanut-rushiyem-rozvytku-ukrayinskykh-mist-poyasnyuyemo-na-prykladah/> (accessed January 4, 2026).

10. Problemy rozvytku industrialnykh parkiv v Ukraini na tretomu rotsi viiny [Problems of development of industrial parks in Ukraine in the third year of the war (2024)]. *GMK Tsenter*. Available at: <https://gmk.center/ua/posts/problemy-rozvytku-industrialnykh-parkiv-v-ukraini-na-tretomu-rotsi-vijny/> (accessed January 4, 2026).

Отримано: 04.01.2026

Прийнято до публікації: 14.01.2026

Опубліковано: 15.01.2026